

**Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Józef Górny**

Warszawa, dnia 8 lutego 2011 r.

**Pan
Bogdan Zdrojewski
Minister
Kultury i Dziedzictwa Narodowego**

KNO-4101-03-02/2010
P/10/070

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Ministerstwo) kontrolę realizacji zadań w zakresie promocji polskiej kultury na świecie w latach 2009-2010 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 5 października 2010 r., stosownie do treści art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuję Panu Ministrowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, skontrolowaną działalność Ministerstwa.

Formułując pozytywną ocenę, Najwyższa Izba Kontroli uwzględniała w szczególności opracowanie *Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004-2020* (Narodowa Strategia) przyjętej w dniu 21 września 2004 r. przez Radę Ministrów, w której wyznaczono cele i działania zmierzające do wzrostu efektywności zarządzania sferą kultury m.in. poprzez wdrożenie programów operacyjnych służących promocji dziedzictwa kulturowego za granicą. W tym zakresie Ministerstwo wdrożyło dwa programy operacyjne, zapewniające finansowanie zadań w zakresie promocji kultury i ochrony dziedzictwa narodowego za granicą, pn. *Promocja kultury polskiej za granicą* oraz pn. *Ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju*. Uwzględniono również działania

Ministerstwa na rzecz przygotowania programu kulturalnego polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej we współpracy z innymi podmiotami w ramach zespołu ds. promocji i kultury, powołanego przez Pełnomocnika Rządu ds. Przygotowania Administracji Rządowej i Sprawowania przez RP Przewodnictwa w Radzie UE.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na: nieopracowaniu strategii działań mających na celu promocję kultury polskiej za granicą, niedokonywaniu oceny wdrożonych programów operacyjnych, niezatwierdzeniu programu pn. *Europejski Stadion Kultury* oraz niepodjęciu skutecznych działań w celu powołania grup roboczych polsko-ukraińskich dla przygotowania oprawy kulturalno-turystycznej EURO 2012, a także niesporządzaniu kwartalnych i rocznych sprawozdań z realizacji zadań wynikających z *Rządowego Programu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą*.

1. W latach 2009-2010 (I półrocze) na promocję kultury polskiej na świecie (w ramach programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pn. *Dziedzictwo kulturowe – priorytet 3 – Ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju* oraz pn. *Promocja kultury polskiej za granicą*) Ministerstwo wydatkowało 18.512,8 tys. zł (w 2009 r. – 11.436,0 tys. zł oraz I półroczu 2010 r. – 7.076,8 tys. zł).
2. Zgodnie z *Narodową Strategią* zakładano opracowanie przez Ministerstwo strategii promocji kultury polskiej za granicą, jako instrumentu wspomagającego wdrażanie *Narodowej Strategii Rozwoju Kultury*. Potrzebę opracowania kompleksowej strategii promocji kultury polskiej za granicą podkreślono również w dokumencie przyjętym przez Radę Promocji Polski pn. *Kierunki Promocji Polski do 2015 r.*

Do czasu zakończenia kontroli Ministerstwo nie opracowało ww. strategii.

3. Zgodnie z *Narodową Strategią* Ministerstwo ma obowiązek monitorowania i oceniania efektów wdrażania programów operacyjnych związanych z realizacją tej *Strategii*. Obowiązek monitorowania i oceny efektów realizowanych strategii wynikał również z § 12 pkt. 2 i 3 Regulaminu organizacyjnego Ministerstwa, stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 31 Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 11 września 2008 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Dz. Urz. MKiDN Nr 5, poz. 50, ze zm.).

Dla programu operacyjnego pn. *Promocja kultury polskiej za granicą* przyjęto 11 wskaźników oceny realizacji. Nie określono natomiast wskaźników realizacji dla programu operacyjnego pn. *Ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju*.

Zgodnie z *Narodową Strategią* (pkt. 12.2. - *Podstawowe wskaźniki - programy operacyjne*) instytucje zarządzające programami operacyjnymi zostały zobowiązane do przedstawiania raz na pół roku zbiorczego raportu z ich realizacji, który powinien zawierać: wysokość wydatkowanych środków, planowane przez beneficjentów efekty realizacji zadań i efekty rzeczywiste przedstawione na podstawie systemu wskaźników. Do opracowania całościowego (zbiorczego) półrocznego raportu został zobowiązany właściwy merytorycznie departament Ministerstwa.

W skontrolowanym okresie Ministerstwo nie oceniało skutecznie efektów wdrażania programów operacyjnych.

Ministerstwo nie wyegzekwowało od instytucji zarządzających opracowania zbiorczych raportów z realizacji obu ww. programów operacyjnych, przez co nie zostały sporządzone całościowe (zbiorcze) raporty półroczne. Tym samym nie było możliwe opracowanie analiz na dwóch zakładanych w *Narodowej Strategii* poziomach, tj. badania efektywności wykorzystania środków budżetowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz analizy uwarunkowań realizacyjnych programów, będących elementem oceny realizowanych programów.

4. W opracowanym na zlecenie Ministerstwa przez Narodowe Centrum Kultury programie pn. *Europejski Stadion Kultury* przewidziano jego zatwierdzenie do końca 2009 r. Po zatwierdzeniu programu przewidziano ogłoszenie projektów kulturalno-turystycznych na lata 2010-2011, dotyczących działań promocyjnych w związku z organizacją EURO 2012.

Do czasu zakończenia kontroli program nie został zatwierdzony.

Ponadto Ministerstwo nie podjęło skutecznych działań mających na celu powołanie stałych międzynarodowych grup roboczych polsko-ukraińskich, przewidzianych w *Liście intencyjnym w sprawie współpracy w przygotowaniach oprawy kulturalno-turystycznej finałów EURO 2012*, podpisanym przez ministrów właściwych do spraw kultury obydwu państw w dniu 10 września 2008 r.

5. W latach 2009-2010 Ministerstwo nie wywiązywało się z obowiązku sporządzania kwartalnych informacji oraz rocznych sprawozdań z wykonanych zadań określonych

w *Rządowym Programie Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą*, przyjętym w dniu 30 października 2007 r. przez Radę Ministrów (pkt 2.1. *Zasady współpracy organów administracji rządowej w sferze polityki polonijnej*), i przekazywania ich do Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Zgodnie z *Programem* ww. informacje i sprawozdania powinny objąć działania na rzecz polskiej mniejszości i zachowania polskiego dziedzictwa narodowego.

* * *

Przedstawiając Panu Ministrowi powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli, wnioskuje o:

- 1) opracowanie strategii działań mających na celu promocję kultury polskiej za granicą,
- 2) dokonywanie oceny wdrożonych programów operacyjnych, objętych *Narodową Strategią*,
- 3) zatwierdzenie programu pn. *Europejski Stadion Kultury* oraz powołanie grup roboczych polsko-ukraińskich dla przygotowania oprawy kulturalno-turystycznej EURO 2012,
- 4) sporządzanie kwartalnych i rocznych sprawozdań z realizacji zadań wynikających z *Rządowego Programu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą* i przekazywanie ich do Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Ministra o przesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Ministrowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania uchwały Kolegium Najwyższej Izby Kontroli.